

există între arhieru, consistoriu și preoțimea eparchială, precum și de ordine și disciplina, ce trebuie să existe între membrii unei corporații, cum este mai ales *cinul preoțesc*.

Acosta cerință a bisericii a acceptat-o înaltul guvern; și pentru aceea datori suntem a fi mulțumitori atât ministrului de resort, cât și ministrului președinte Széll, despre care din atâtea părți se accentuează, că are bunăvoință față de toți cetățenii patriei. Acosta apăsătoare merită înaltul nostru guvern și din motivul, că a luat asupra întregirea dotațiunii — cei drept nu tocmai până a un minim înbuibător — fără a fi constrâns la acesta prin oarecare obligămēt juridic, cum au făcut alte state; d. e. Prusia, Württemberg s. a., cari au creat dotațiuni parochilor în urma secularizării averilor bisericesti; ear aiurea dotația este o recompensă a decimeii preoțești sistate. La noi însă legea sa făcut și cu intențiunea, ca preoțimea, avēnd asigurat un minim de existență — se pōtă da mai multă atențiune importante sale chemări.

O dispozițiune salutară a legii este — cum ziserăm deja — și considerarea calificațiunii superioare a parochilor. Ce-i drept din punctul de vedere al stadiului de astăzi al preoțimii noastre ar fi lipsă 3 gradațiuni, căci grosul clerului nostru devine neîndreptățit prin cele 2 gradațiuni ale legii; ear cei cu 6 clase gimnasiale, cari formēză majoritatea, se pun pe aceeași trēptă cu clericii cu pregătiri de moraliști. Dar o influință bună va avea legea mai ales pentru viitor, căci va atrage la studiul teologiei elemente mai bune și mai calificate. Deja în anul acesta s'au înscris pe cursul prim teologic vr'o 14 maturisanți din cei mai buni elevi ai școlilor medii.

Conform articolului de lege despre întregirea venetelor parochiale ministrul era în drept ca, în cei dintâi 3 ani se întregescă treptat venitele până la 600 și 1200 corōne; dar, permițēnd finanțele țerii, ministrul s'a decis a da deja în anul prim o întregire până la sumele indicate.

În calculi aproximativi vorbind, pe baza datelor, ce stau la dispoziția ministerului de culte, și luând de basă întregirea până la 600 și 1200 corōne, va avea se capete.

- 1) biserica ortodoxă română 550.000 corōne;
- 2) confesiunea evang. ref rmată 500.000 corōne;
- 3) confesiunea augsburgică evang. 100.000 corōne;
- 4) confesiunea unitară 80.000 corōne;
- 5) biserica ort. sērbă și ovrēii vr'o 16—18.000 corōne.

În scopul acesta a cerut minis-

trul cultelor pelângă suma bugetară de 1.000.000 corōne, încă un credit de 200.000 corōne, ca se pōtă pune anul acesta minimul indicat la dispozițiunea bisericilor.

A fost din punctul de vedere al bisericilor după părerea noastră favorabil, că legea acesta a început a se executa sub guvernul presidat de actualul prim-ministru Széll, cunoscut ca discipul al nemuritorului Deák, pentru că tradițiunile deakiste față de biserică sunt binevoitoare și un discipul al lui Deák, ajuns la cărma destinelor țerii, va căuta dōr a-l susține spre folosul general al patriei.

Deák era amic al independenței bisericilor în stat; era aderent al așa-numitului sistem american, care nu se îngerează de loc în afacerile bisericilor. Eată, ce a zis Deák în o vorbire a sa dela 1873, vorbind despre raportul între biserică și stat:

„Părerea mea, principiul meu, este „acela, că dintre două sisteme țin pe cel „american de mai bun, mai rațional.

„Baza acestui sistem constă în aceea, ca „statul să nu se amestece de loc, sau numai „cât mai puțin în afacerile cultelor, și numai „atunci și numai într'atâtea, întru cât existența „statului necesită ingerența. Dar dacă acesta „nu o pot ajunge deodată, țin în continuu „acest scop înaintea ochilor, aprob și spriginesc „tot pasul, ce duce într'acolo; dar nu aprob „nici o astfel de măsură, care se abate dela „acesta. Va se zică: „Biserică liberă în „stat liber“.

Fie ca discipolul lui Deák, dl Széll și colegii sei dela guvern, să aplice acest principiu în toate acțiunile lor față de biserică și în special la executarea art. de lege XIV din 1898 despre întregirea dotațiunii parochiale, și atunci legea va fi spre folosul și binele tuturor cetățenilor țerii.

Congresul bisericii sērb. „Zastava“ din Neoplanta este informată, că congresul național bisericesc sērbesc va fi convocat în Aprilie anul viitor. Alegerile pentru congres se vor face în Martie.

Din diecesa Caransebeș

Înangurarea internatului teologic.

Despre decursul des hiderii festive a internatului pe se na tinerimii dela institutul teologic din Caransebeș, aflăm în „Fōia Dieces.“ un raport detaliat, din care estragăm următoarele:

Lipsa unui internat pe se na tinerimii dela institutul teologic, era de mult simțită. Acestei lipse simțite și de fericitul Episcop Ioan Popasu, cu totă ocaziunea a dat expresiune Prea Sântitului nostru episcop diecesan Nicolae Popea, care atât în vorbiri la ocaziuni festive, cât și în vorbiri private a ac-

centuat neapărata trebuință pentru înființarea deocamdată a internatului pentru teologi.

Fiind P. S. Sa pe deplin convins de această necesitate, și dorind cu ori-ce preț să vadă cât mai curēnd realizată înființarea internatului, încă atunci când a pus la cale strămutarea institutului teologic din edificiul numit „reședința episcopescă veche“ în edificiul unde se află astăzi institutul teologic și pedagogic, ridicat sub archipăstoria Sa — a avut în vedere, și a și dat expresiune convingerii Sale, ca neapărat să se înființeze internatul. Sunt în genere cunoscute nēsuintele P. S. Sale în această direcțiune, și dacă P. S. Sa n'a întreprins încă mai înainte fapta realizare a internatului, cu drept cuvēt trebuie să ascriem Provedinței dzeesci, care a voit, ca spre acest scop să avem un loc pe deplin acomodat. Zidindu-se edificiul nou, unde este așezat acum institutul teologic, Prea Sântia Sa a văzut că — după-ce s'a oferit o acceptabilă valoare a unor părți ale acestui edificiu, — este bine să se mai știricēscă de nu s'ar putē afla alt loc mai acomodat spre acest scop. Așa am ajuns, că teritorul cumpērat mai anțērt era destinat pentru internat, aci însă nu s'a realizat ridicarea internatului, pentru-că puțin după cumpērarea acestui teritoriu dl primar Constantin Burdea la întevnirea personală a Preasfântului Episcop diecesan s'a oferit a ceda diecesei intravilanul său nu de mult cumpērat, lăsând, tot la stăruințele P. S. Sale, o sumă considerabilă din prețul, ce i-a fost cerut.

Astfel s'a ajuns apoi, că sinodul eparchial din anul acesta a aprobat cumpērarea făcută, și apoi au urmat adaptările necesare pentru instalarea internatului.

Terminându-se lucrările de adaptare, Preasfântia Sa a fixat sfințirea și deschiderea internatului pe ziua de Duminică în 28 Noiembrie a. c., la care tot Prea Sântia Sa a invitat pe toți asesorii consistoriali din loc, pe primariul orășenesc, pe profesorii dela institutul teologic și pedagogic și pe alți frunțași.

În această ziua, puțin înainte de 12 ore, sosind Prea Sântia Sa la edificiul adaptat pentru internat, P. On. Domn protopresbiter Andreiu Ghidiu, asistat de preoții Ioan Stoian și George Buru, a sēvērșit actul sfințirii după care apoi conducătorul internatului, domnul profesor Dr. Iuliu Olariu a rostit o cuvētare forțe acomodată, în care a accentuat importanța noului așezământ.

P. S. Sa Domnul Episcop diecesan, Nicolae Popea, într'o vorbire avēntată mulțumeste lui Dumnezeu, pentru-că a ajutat „sē sporim așezământele diecesei noastre de Dumnezeu scutite a Caransebeșului, încă cu unu.

Internatul, așa cum este, e un început mic și modest, dar nici nu pōte fi altcum, când ne gândim la vitregitatea timpurilor, prin cari a trecut biserică și îndeosebi episcopia Caransebeșului, una dintre cele mai vechi în metropolia noastră, care vēcuri întregi a fost subjugată încât și-a perdut tōte averile, ba mai pe urmă și numele. Mijlōcele ni-au fost mici, continuă P. S. Sa, pentru-că nu ni-a rămas nimic din averile noastre. Dzeu,

cuițele noastre aer ozonizat și răcoare, o climă de munte și de păduri de brazi...

Creдем că ne-au înțeles cetitorii. Ne închipuim că nu vor crede că pe Români îi punem în rînd cu Americanii sau măcar cu Englezii, Francezii, Germanii, Belgienii etc. Ne pare că dacă s'ar face o scară cu mai multe trepte de la Chinezi până la Yankeei, noi am fi, vai, mult mai aproape de Chinezi de cât de Americani și ceea ce e mai trist ne-am afla în urma atâtor popōre pe cari ne-am deprins a le crede inferioare nouă.

Dar avem stofă în noi, suntem un popor deștept și tiner, să ne încordăm tōte puterile, să ne luăm pilde de la cei ce sunt mai înainte de cât noi pe calea progresului și vom birui, vom ajunge să avem un viitor strălucit. Sē nu ne mulțumim cu ceea ce avem, să nu credem că e bun proverbul: „Cel ce nu se mulțumescă cu puțin, n'are mult“. E tocmă din potrivă: Cel ce se mulțumescă cu puțin n'are nici o dată mult. Sē ne voim mult, să ne voim bogăți și luminați și să ne apucăm de muncă fără preget pentru acest scop!

„Drapelul“

care ni-a ajutat de am sēvērșit lucrul acesta mic, să sperăm, că el ne va ajuta și în viitor, ca prin concordie și bună înțelegere, armonică conlucrare și dragoste frățescă, cu timpul să completăm până la desēvērșire internatul nostru cel modest de astăzi, așa, ca nu numai pe teologi, ci și pe pedagogi să-i putem adăposti întrēnsul, și încă sub condițiuni mai favorabile.

Prea Sântia Sa își încheie vorbirea adresând atât conducătorilor tinerimii, dar mai ales acesteia, viitorii luminători ai poporului nostru, cuvinte de bărbăție și încurajare, pōftindu le ca prin internat să se împlinēscă aceea ce este dorința bisericii și a noastră.

Cuvintele P. S. Sale au fost primite și des întrerupte de puternice aclamațiuni.

După acestea toți, cari au luat parte la deschiderea internatului, în frunte cu P. S. Sa Domnul Episcop, au trecut în sala de mănecare la un dejun improvisat, cu care prilej s'au ținut mai multe toaste. Dintre acestea amintim pe al directorului internatului pentru P. S. Sa Domnul Episcop, Exelenția Sa Domnul F. M. L. Teodor cav. de Seracin, și M. O. D. primar Constantin Burdea; apoi al P. S. Sale pentru frunțași bisericii și poporului nostru, cărora le pune la inimă concordia strămoșască. Exelenția Sa Dl T. cav. de Seracin a ridicat poculul său pentru preoțimea română, care a fost singurul păstrător al legii și limbii poporului românesc. S'a închinat încă pentru Prea Cuvioșia Sa Părintele Archimandrit Filaret Musta, și pentru toți aceia, cari cu sfatul și cu denarul lor au contribuit și vor contribui la întărirea instituțiilor noastre.

Dorim prosperare noului internat și ca D-zeu să ajute a fi completat și pentru pedagogi.

Situația în Austria

Poziția cabinetului Clary e privită de forțe pesimistă, și ori-ce prospect de a trece preste greutățile obstrucției „dreptei“ e exclus. Tōte partidele împărtășesc părerea, că în zilele proxime va izbucni crisa prin demisiunea actualului cabinet. Din cercuri acreditate se dă știrea, că Majestatea Sa nu bucurous ar delătura pe contele Clary și în consiliul ținut în Viena, Duminică, la care a participat și prim-ministrul Széll s'a discutat asupra modului, cum s'ar putē evita aplicarea §-lui 14 și căderea contelui Clary.

In memoria Marelui Andreiu.

(Sērbare școlară în Brad.) Ni se comunică următoarele:

Tinerimea studiōsă dela gimnasiul și școlile elementare române gr.-or. din Brad a serbat la 30 Nov. a. c. ziua Marelui Andreiu cu totă pietatea și reverența cuvenită nemuritorului inițiator al fundării acestui așezământ cultural.

Elevii în frunte cu corpul didactic au asistat la liturgia și parastasul oficiat pentru odihna fericitului Arhieru, ear după terminarea serviciului divin: elevii, profesorii și membrii comitetului gimnasial, precum și alți onorațori de ambe sexele, au convenit în sala de cântări a gimnasiului.

Profesorul St. Albu a rostit un discurs festiv, în care a schțat în liniamente generale viața Marelui Andreiu, prezentându-l ca model de diligență, caracter firm și păstor bun și înțelept, care viața și-a jertfit-o pentru turma sa.

A ilustrat această aserțiune provocându-se la greutățile întâmpinate cu ocaziunea înființării gimnasiului din Brad și așezării lui pe bazele solide ale autonomiei bisericesti.

Corul elevilor a înțonat „Românime mult cercată“, imnul jalnic și pătrunzător, și alte melodii. Andreiu Maniu stud. a declamat poezia „Orfani“ de A. Mureșan. Directorul gimn. a distribuit la 22 elevi diligenți și cu purtare bună cărți în valōre de 15 fl din „fundațiunea Șaguna“, acuma înființată pentru serbarea memoriei Marelui Andreiu.

La școlă populară din Brad s'au distribuit vestminte și alte articole potrivite.

Intrēgă ziua de 30 Nov. a decurs în mod serbătoresc.

Tinerimea cu drag va fi meditat asupra povețelor, ce i-s'au pus la inimă și va fi

Pentru un European din apusul Europei privirea activității neadormite și neobosite a Americanilor e ceva de speriat. Puteți să vă închipuiți ce înfrurire pōte avea asupra unui Român această activitate, dar încă asupra unui Chinez?

Români cu cari am vorbit îmi spuneau că graba Americanilor, încordarea necontentită după treburi le făcea grōză, Americanii le păreau nebuni. Alții îmi spuneau că totul e bine în America, dar prea e încordată viața, prea repede lucrēză, prea iute umblă mașinele, trenurile etc., prea sunt vecinic grăbiți omēnii, prea nu vor să piardă o vorbă de geabă.

În timpul din urmă cine a căutat să tragă tot folosul din cultura științifică și cu mașini a pământului mai mult de cât Americanii și Englezii? Unde s'au făcut cele dintâi aplicații ale aerului lichid? Europeanii au aflat mijlocul de-a prefăce orice gaz în lichid; au reușit acuma chiar a le prefăce și în solide. Acuma așa numitele gaze permanente, între acestea chiar și hidrogenul, au fost nu numai făcute lichide, dar chiar și solidificate. În zilele din urmă Dewar a făcut hidrogenul solid și deci a ajuns la o temperatură de 268 de grade sub zero, adecă numai cu vre-o 6 sau 7 grade

de-asupra lui zero absolut. Și mai e de liquidificat și solidificat Coroniul, gaz mai ușor de cinci ori de cât hidrogenul și care va fi solid de bună sēmă la zero absolut!

Ce folos au tras până acuma Europeanii din lichidificarea gazurilor permanente? Apropo nici unu, întru cât e vorba de practică. Dar Americanii? Vestitul Langley se foioșește de aerul lichid pentru a-și mișca aerodromul; alt inventator se foioșește de aer lichid pentru a înlocui gheața la transporturile de carne prospătă; alții l'au aplicat la transportul de fructe prospete din California la Chicago și New-York; aerul lichid va înlocui, dacă n'a și înlocuit, tot felul de materii explosive, cum e nitroglicerina și va lua locul pulberii fără fum, avēnd o putere mult mai mare și fiind în adevăr fără fum.

Abia s'au descoperit undele electrice în stare de a face să explodeze cartușele și obuzurile actuale și americanii se și gândesc la înlocuirea prafului de pușcă prin aer lichid, care și-l pōte fabrica ori-ce fortărăță de-a dreptul din aer și tot ast-fel ori-ce corabie de războiu, aflându-se chiar în mijlocul oceanelor. În America s'a și întemeiat cea dintâiu fabrică de aer lichid, și evantaliile cu aer lichid ne vor aduce în curēnd în lo-

povestit și celor ce n'au grăbit la festivitate, câte ceva din faptele Marelui Șaguna, a cărui memorie în veci fie binecuvântată!

Cetețul.

(Presera sf. Andrei în Agnita) s'a serbat, precum ni-se scrie, dându-se o producțiune școlară după următoarea programă:

1. Cuvânt de deschidere din partea învățătorului Ioan Paicu.

2. Cântarea religioasă: „Cerescule Imperate“.

3. Raport despre materialul propus din diferitele obiecte de învățământ până acuma dela începutul anului școlar a. c.

4. Relațiunea ce trebuie să fie între școală și familie. — disertație de învățătorul I. Paicu.

5. Mai multe cântări, precum „Ura“, „Iată ziua trumfală“, „Un tată din vechime“, „Românime mult cercată“ cântată de elevi.

6. Mătușa și nepoța, dialog de 2 fete prin care s'a combătut luxul și mândria, care duc spre decăderea și sărăcia poporului.

A urmat apoi vorbirea de încheiere din partea preotului local, apreciând zelul și diligența învățătorului Paicu, atrăgând atențiunea părinților asupra disertației de sub p. 4, în care învățătorul a arătat cum trebuie să se porțe părinții cu copiii lor, ca să nu îngreuneze munca învățătorului în școală și combătând luxul în îmbrăcăminte, mai cu seamă la femeile cari au început să imiteze portul străinilor.

Publicul a fost deplin mulțumit, iară învățătorul a rămas mângăiat în inima sa, căci a făcut un pas nou spre înaintare cu elevii, cari i sunt încredințați.

Un membru din comitetul parochial.

DIN BUCOVINA

(O demnă rezoluțiune) Preoțimea română ort.-or. din decanatul Gurahumorului s'a obligat cu ocaziunea conferenței pastorale din 26 Novembre (8 Decembre) 1899 într'o rezoluțiune unanimă, de a purta toate agendele față cu toate dirigațiile în măsură cât este permis și garantat acesta prin legile fundamentale de stat numai în limba română, începând cu 1 Ianuarie 1900 st. vechiu, spre a asigura limbei românești pozițiunea și respectarea, ce i-se cuvine ca limbă bisericească și ca limba țării. Este timpul suprem ca totă preoțimea noastră română să se unescă în privința acestei afaceri vitale pentru biserică și poporul nostru, precum și în interesul unei solidarități împreună-pășiri a tuturor decanatelor românești.

(Pentru eroul nostru Avram Iancu.) Tinerimea universitară din Cernaui s'a întrunit Joi d. m. la o consfătuire, luând deciziunea a redigia un energie protest în contra procurorului maghiar Lázár, care astigmatizat în mod mișesele pe eroul nostru național Avram Iancu de un „șef de bandiți“.

Protestul elaborat circulă între tineri pentru a fi semnat, ear' după semnare va fi trimis ziarelor de peste munți spre publicare.

(„Patria“ ziar cotidian) O dorință des exprimată a unei mari părți a publicului cetitor este, ca „Patria“ să apară zilnic. Este singurul organ român al Bucovinei și transformarea lui în ziar cotidian ar împlini o lacună mult simțită.

„Patria“

Revistă externă

Mișcare în Irlanda.

Precum se vestește din Dublin, colegiul „Trinity“ a proclamat de doctor onorariu pe ministrul Chamberlain, care a și plecat să primescă diploma. La știrea sosirii lui s'a făcut o mare aglomerație de Irlandezi, între cari conducătorul mișcării, Connolly, s'a ridicat și a rostit o vorbire, ce se termina cu urale pentru Transval. La cuvintele acestea o mulțime de stegulețe cu colorile Transvalului falfăiră în aer. Demonstrații au fost împrăștiate de poliție.

„Cei trei conți“.

Conform unei telegrame din Petersburg, foia „Herold“ sub titlul de mai sus expune politica ministrilor de externe Goluhovski, Bülow și Muravjev, constatând că ei urmăză o direcție paralelă în politica lor de stat. Conte Goluhovski a pus alianța casei Habsburg pe temei mai afund și a câștigat mare încredere prin acordul cu Rusia, care ca o parte a marelui program de pace a fost o condiție prealabilă a evenimentelor dela Haaga. Conte Bülow a lucrat cu succes la desvoltarea puterii germane, întorcându-se la tradițiile fericite ale epocii unei perfecte intimități între Rusia și Germania. Contelui Muravjev i revine meritul raporturilor atât de intime între cele trei imperii. Prin întrevăderea dela Potsdam desvoltă dubla-alianță la o întregire a garanției de pace continentale și încheie acordul cu Austro-Ungaria, prin care Orientul mai apropiat s'a domolit și influința Rusiei s'a potențat. Rușii stiméză în Muravjev vastele lui priviri asupra intereselor actuale și viitoare ale imperiului. Articolul încheie cu dorința unei îndelungate dăinuirii a areopagului european Goluhovski-Bülow-Muravjev.

Răsboiul din Africa-Sudică.

În urma înfrângerii suferite lângă riul Tugela, guvernul englez a denumit comandant suprem preste trupele din Africa pe lordul Roberts, ear de șef al statului major pe Kitchenier. O altă dispoziție luată de guvern, a fost convocarea tuturor rezervelor încă disponibile în număr de vr'o 30.000 de omeni. O a 7-a diviziune va avea să plece la rebel, dar până se va pute forma aceasta, vor fi trimise garnisioanele din Gibraltar, Malta și Egipt.

Perderile generalului Buller după datele oficioase ar fi în total 1097 omeni, între cari oficeri morți 6, răniți 42 și prizonieri 15 oficeri. Burii au suferit o pierdere de vr'o 800 omeni.

Desastrea Englezilor îndemnă poporațiile din colonia Cap și Betschuana să se răscole și să trecă în masă pe partea Burilor.

NOUTĂȚI

Contra insultei aduse memoriei lui Avram Iancu. Primit din partea bravei noastre tinerimi universitare din Cluj un protest s'erbătorește provăzută cu 52 subscrieri contra profanatorului memoriei lui Iancu. Deoparte lipsa de spaț ear de alta faptul, că însași presa maghiară mai resonabilă, precum s'a putut observa, reprobă incidentul produs de procurorul necunosător de istorie, ne înlemnă a absta dela publicarea protestului amintit, ținut de alt-cum într'un ton demn, impunător.

Creștini generoși. Din incidentul viziunii canonice a I. P. S. Sale Domnului Archiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu în Moeciul inf. (tract. Bran), onorabili parochieni: 1) Vlad Enescu, econom, s'a aflat îndemnat a procura pentru sf. biserică un polican-dru aurit, în preț de 300 flor., 2) George I. Zichil o troiță de argint de China, forte frumoasă, în preț de 18 flor.; 3) Ioan Darie senior, asemenea o troiță în preț de 18 fl.

Acestor vrednici și generoși parochieni în numele bisericii li-se exprimă și pe această cale cea mai căldurosă mulțumită.

Moeciul inf. în 6 Dec. v. 1899 George Enescu paroch.

Reforma calendarului în Rusia. Precum anunță o telegramă din Petersburg, academia de științe rusă a esmis acum o comisie, care să studieze modalitățile introducerii calendarului Gregorian în locul celui Julian. Președintele comisiei e marele principe Constantin. În această comisie sunt reprezentate și singuraticile ministerii.

Universitatea săsăscă a votat în ședința sa dela 17 Dec. a. c. din o sumă disponibilă de 2000 fl. și următoarele ajutore:

1) comunei politice Seliște 200 fl. pentru întreținerea școlii industriale; 2) comunei bis. gr. or. din Rehau 200 fl.; 3) comunei bis. gr. or. din Sebeș 200 fl. Ajutorele votate sunt numai pentru anul acesta.

Procuror de corónă. Cu inactivarea legii despre noua procedură penală, un nou post înalt s'a creat în organismul justiției statului nostru, și anume cel al procurorului de corónă. Pentru acest post Majestatea Sa a numit acum decurând pe procurorul suprem din Budapesta Eugen Hammersberg.

Câta dare plătim? Din raportul exactoratului de stat despre încheierea socotelilor anului 1898, reese, că în anul 1898 din dările directe a încurs în vistieria statului suma de 110,455.650 fl., ceea-ce întrece mediul celor 5 ani anteriori cu 6,231,073, fl.; față de mediul perceptelor din anul 1897 însă, numai cu 47,653 fl. e mai favorabilă această sumă. Creșterea arată dările de pământ, de casă și câștig, dările după capitale elocate și după rente, precum și dările întreprinderilor și reuniunilor obligate a da socotă publică. Ear decădere față de mediul celor 5 ani premergători se arată numai la darea de dobânzi (d. e. în loterie) și la taxele pentru scutirea de serviciul militar.

Nou preot în Agârbici. Dumineca trecută (5/17. Dec.) s'a făcut alegerea de paroch în comuna Agârbici, odinioară fosta parochia a regretatului protopop Pavel Roșca (tractul Turdei). A fost ales dintre 4 concurenți, cu majoritatea absolută a voturilor, d-l Vincențiu Orăsan, cleric absolut și funcționar consistorial.

În aceeași zi după celebrarea s-tei liturgii din partea d-lui adm. ppresbit. Teodor Ciortea, asistat de on. parochi Teodor Oniș și Vasiliu Crișan, s'a servit parastas pentru sufletul repausatului protopresbiter Petru Roșca.

Vocea poporului recunosător. Din o corespondență ce ni se trimite în numele credincioșilor din Veneția-inferioară, se vede cât de frumos apreciază poporul de acolo ostenele puse pentru înflorirea lui de on. paroch Virgil Pop în decurs de 9 ani, cât a stat în fruntea aceluia. Permutându-se d-l V. Pop în locul seu natal Cristian, unde a fost ales păstor sufletesc, înainte de a se despărți de parochieni, Dumneacă, în 28 Nov. v. și-a luat rămas bun de la dănișii prin o cuvântare ce a stors lacrimi, părăndu-le rău după păstorul lor cel bun. La surprinderea, ce ia cuprins atunci la moment, „poporul alte nu a putut a-i răspunde, decât că-i uréză viață îndelungată, virtute și putere ca să poată lucra și acolo ca aici, în via Domnului“.

Papa și conferința dela Haaga. Din Roma se vestește, că în alocuțiunea ce a pronunțat-o în consistoriul care a avut loc Joia trecută, Papa a declarat că regretă că n'a putut fi invitat la conferința dela Haaga. A spus că singura voce care s'a opus, este vocea aceluia care împreună cu cucerirea Romei au luat Papei puterea temporală.

Nou inginer de comasare. Anunțăm că dl Ilie Dopp, inginer de comasare autorizat și-a deschis cancelarie proprie în Sibiu strada Ounei (Burgergasse) Nr. 9. Il reomandăm cu totă căldura atențiunii publicului.

Alegere de primar. Ni se scrie din Ponor: „Mercuri în 1/13 Decembre a. c. s'a efectuit alegerea de primar în comuna noastră Ponor, comitatul Albei-inferioare, pe un nou period de trei ani. Ales a fost cu mare însufletire, prin aclamațiune, tot fostul primar, Dl Victor Ciorbea, care de 6 ani conduce treburile acestei comune cu tactică și înțelepciune, spre îndestulirea mai marilor lor și spre binele și mulțumirea poporului.“

Alegerea a decurs în cea mai deplină ordine și liniște, și dacă așa a decurs, acesta în mare parte este a se mulțumi Dlui protopretor cercual, Szász József din Aiud, om născut și crescut între Români, care cu înțelepciune și dibăcie conduce astfel de treburi, și care de 16 ani de când stă în fruntea cercului, totdeauna a ascultat glasul poporului și bine ni-a adus. Sub conducerea și

prin ostenele D-sale ni s'au deschis și nouă drumuri mai bune, cât acum putem comunica cu lumea ceva mai ușor.

După alegere s'a dat o masă bogată la casa domnului primar, unde s'au rostit și câteva toast însuflețite. Bună impresiune a făcut cu deosebire frumosul toast al părintelui Laurențiu Ciorbea, care a accentuat buna armonie ce ar trebui să se statornicescă între biserică și stat“.

Societatea de lectură „Ioan Popasu“, a tinerimii studioase dela institutul teologic-pedagogic din Caransebeș, s'a constituit pe anul de gestiune 1899/900, precum urmază:

Președinte: Dl Dr. Petru Barbu profesor; vicepreședinte: Ioan Mităr cleric în cursul III, notar I. Ioan Coșariu, cleric în cursul III; notar II: George Bălțean, pedagog în cursul IV; controlor: Toma Suru pedagog în cursul IV; bibliotecar: Vasile Usanescu cleric în cursul II; vice-bibliotecar: Iosif Badescu pedagog în cursul III; redactor al foii „Progresul“ vicepreședintele. — Membrii în comitet: Romul Jurchescu și Alexandru Joanovici clerici de cursul III; Marian Groza și Svețozar Mutașcu clerici în cursul II; Simeon Bartolomei și Petru Budescu clerici în cursul I; Vasile Brasovan pedagog de cursul IV; Petru Buzera pedagog de cursul al III-lea; Romul Titel pedagog de cursul II și Iosif Stoica pedagog de curs I.

Politehnic în Pojon. Se svonește, că guvernul unguresc ar fi hotărât, că al doilea politehnic ce are de gând să-l înființeze îl va ridica în Pojon. În privința asta va începe încurând pertractări cu autoritățile orașului.

Aur american pentru Anglia. Se telegrafiază din New-York, că zilele acestea s'a încărcat acolo un vapor cu aur în preț de 2,450,000 funți sterl., și anume pentru a se transporta la Londra.

Foc în Sibiu. Eri d. a. pe la orele 5 un foc mare a izbucnit în Sibiu, Pórtaturnului, aproape de cimitirul gr.-cat. Incendiul, alimentat și prin vântul vehemant ce sufla, în scurt timp de o oră a prefăcut în cenușă 2 case și 2 șuri proprietăți ale bieților economi români Toma Jándrea și Ioan Stanciu.

Din Brad ni se cere rectificarea celor relatate în nrul 127 al ziarului nostru despre sinodul protopresb. extraordinar, astfel: la petul b., pașal de cancelarie fl. 100, și 2) cuartir dela 1 Ianuarie 1900.

Asfixie. În Paris s'a petrecut săptămâna trecută o dramă familiară oribilă. Un anumit Jean Lacroix fusese arestat pe motivul de falsificator de bani. La perchiștiunea făcută s'au și găsit acasă la el substanțe chimice și bucăți de metal cari i serviau la fabricare. Femeea sa care îl iubia la extrem și care se îngrozia de urmările ce pot veni asupra lor din pricina păcatului bărbatului ei, n'a putut suporta mai departe această rușine și în 4 Decembre s'a asfixiat cu oxid de carbon, împreună cu doi băieți unul de 5 altul de 10 ani și o fetiță de 9 ani.

În una din scrisorile ce le-a scris în momentele din urmă, nenorocita femeie spune: „Adesea ori spuneam bărbatului meu să muncesc, căci falsificarea trebuia să aibă un trist sfârșit, dar nici odată nu m'am servit de monede false întru ținerea menajului. Copiii sunt hotărâți și ei să móră cu mine, m'au îmbrățișat acum pentru ultima oră. Cel mai mare, Louis, mi-a ajutat să astup cu hirtie toate crepăturile de la ușă și de la ferestre, încurajându-mă în continu. Acest îngeraș nu pôte să adormă, cei-alți au adormit deja. Dacă s'ar pute să i-se dea ca apărător al bărbatului meu d-l Henri Robert. Trebuie să se spue juraților că bărbatul meu a fost de o natură slabă, dar cu un caracter blând și bun. Uf, dar mintea mi-se întunecă! Parcă văz porțile fericirii deschizându-se. Adio! Jean! Nu te voi mai vedea nici odată. Aud copiii strigându-mi: curaj mamă, curaj! O cetă de ingeri saltază înaintea mea. Ore o halucinație? Incepem să ne asfixiem. Încă ași pute deschide ferestrele... Dar nu! Trebuie să murim... Adio! iubiți copii! Adio, Jean!“

Când guvernanta a venit să ducă pe copii la școală, a găsit 4 cadavre!

Părintele din închisore nu știe nimic de faptul întâmplat din pricina crimei sale.

Expozițiile economice din Sibiu.

(Urmare)

Expoziția a avut în total: 304 exponenți, dintre cari numai 14 afară de comitatul nostru și anume: Nicolae Borza, paroch Viștea inf. (com. Făgăraș); George Pop, preot Mihalți; Ioan Neamtu, propr. Alamor; Iosif Neagoe, preot și Nicolae Dărămuș, notar, ambi din Cetea; Vasile Bratu, paroch și Vasile Bratu, cand. de preoție, ambi din Armeni și toți din comitatul Alba-inf.; D-na Ecaterina Olariu n. Orbonaș din Deva, Vasile Domșa, prot. și Constantin Baicu, dir. scol., ambi din Orăștie; Ioan Sârba, paroch din Roșcani, și toți din comitatul Hunedórei; Constantin Cothișel paroch, Iosif Arieșan, preot și Nic. Cothișel primar, toți din Certegea (Munții apuseni) com. Turda-Arieș.

Cei mai mulți exponenți sunt proprietari din Seliște, unde vocea bravului corp învățătoresc răsune a aflat, și băeții de școlă în frunte cu învățătorii lor și cu cunoscutul pomolog dl Ioan Chirca v. not. acolo, au adunat dela 103 proprietari, cea mai bogată colecțiune de pome. Din comuna Cacova a expus școlă de acolo de asemenea o frumoasă colecțiune, și tot din această comună dl Ioan Dobrotă, comisar financiar în pens., a expus mere, pere și vinuri. Din Aciliu au expus 39 proprietari, din Reșinari 38, din Sibiu 25, Vale 10, din Galeș, Șura-mare câte 9, din Sibiel 6 proprietari în frunte cu zelosul cultivator de pome dl Ioan Popescu, membru al comitatului central al Reun., din Sadu 3, din Tilișca și Gurariului câte 2; apoi câte 1 din Ludoș, Dobârea și Mercurea (Păr. prot. Droc). Sebeșul sășesc a avut de brav reprezentant pe dl Petru Opincariu, care a împodobit expoziția cu nu mai puțin de 9 soiuri struguri din cei mai căutați, cum și cu rachiuuri, vinuri etc. Văduva regretatului fruntaș dl Șufană Țarină din Poiana a ținut să reprezinte comuna Poiana; din părțile Oltului au expus: 3 proprietari din Tălmăcel, câte 2 din Avrig și Săcădate și câte 1 din Sebeșul sup., Veștem, Boița și Racovița; de pe Hârtibaci au expus 11 proprietari din Ilimbav, în frunte cu vrednicul paroch Ioan Alexandru de acolo; 9 din Nucet și 1 din Cornățel (par. I. Petrișor). Corpul învățătoresc din Poplaca a trimis de asemenea o frumoasă colecțiune mere, pere, etc., adunate dela proprietarii de acolo.

Juriul expoziției, constituit la 24 n. sub conducerea presidentului nostru, a ales de raportor pe colegul nostru dl Ioan Chirca, v. not. în Seliște, a cărui chemare fiind a ne presenta un raport mai amănunțit și științific — eu mă mărginesc a releva următoarele:

În ziua primă expoziția a fost cercetată, computând și elevii școlari, de 432 persoane în a 2-a de 249, în a 3-a 371; în a 4-a 568; în a 5-a 268; în a 6-a de 716; în a 7-a de 573; în a 8-a zi computând și pe oșpeți prezenți la încheierea festivă cu bilet permanent, de numărul vizitatorilor — s'a urcat la cifra de 600. În total așa dar au frecventat expoziția 3777 persoane.

În urma apelului adresat de noi către 50 direcțiuni școlare, expoziția a fost cercetată în ziua a 2-a de 150 elevi ai școlii capitale din Seliște, în frunte cu corpul învățătoresc de acolo; în a 3-a elevii din Reșinari, 150 la număr; în a 4-a 52 elevi din Șura mare și tot atunci școlarii dela școlă de aplicație de pe lângă seminarul „Andreian” 56 la număr, ai școlii populare române din Suburbiul de jos, 50 la număr și 43 din Suburbiul josefin; apoi 200 elevi ai gimnasiului luteran și ai realelor din loc, sub conducerea profesorilor lor, în a 5-a zi vr'o 50 elevi ai cursului II și IV din pedagogiul evanghelic-luteran sășesc de aici, cu profesorii lor; în a 6-a zi școlă civilă a Asociațiunii și a Reuniunii femeilor; apoi 25 elevi ai școlii de repetiție din Veștem; 55 din Gurariului și corporativ membrii „Reuniunii învățătorilor din districtul Sibiu” și tot în acea zi toți elevii seminarului „Andreian”, cum și cursul I și III ai pedagogiului evanghelic-luteran din loc; în a 7-a zi 90 elevi ai școlii din Aciliu, a III. V. VII. și a VIII-a clasă a gimnasiului de stat de aici; 23 școlari din Boița, 58 din Orlat; elevele interne și externe din claustrul Ursulinelor.

(Va urma.)

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

ad. Nr. 573—1899 [246] 1—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Soatul-inferior cu filia Soatul-superior, protopresbiteratul Turdei, se publică prin această concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch, dau suma de: 277 fl. 02 cr.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parochii, se pot lua dela oficiul protopresbiteral, eventual dela comitetul parochial respectiv.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch. se-și subșternă cererile concursuale, instruite conform dispozițiilor „Statutului organic”, și a „Regulamentului pentru parochii”, la oficiul protopresbiteral subscris, în termenul provocat mai sus, având a se presenta sub durata concursului în biserica din loc, spre a-și documenta dexteritatea în cele rituale și a se face cunoscuți poporului.

Cojocna, 19 August 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Turdei, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Teodor Ciortea
adm. prot.

Ad. Nr. 773—1899 [243] 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parochiei de clasa a III-a trata în protopresbiteratul Turdei se publică prin această concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma anuală de 211 fl. 20 cr.

Informațiuni mai detaliate se obțin dela comitetul parochial și oficiul protopresbiteral.

Reflecții, au așterne cererile instruite conform normelor din vigore în termen deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Cojocna (Kolozs), 13/25 Novembre 1899.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Turzii, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Teodor Ciortea
adm. ppresb.

Ad. Nr. 776—1899. [242] 1—3

Concurs repetit

După ce la postul de paroch din parochia vacantă de III. clasă Cucerdea-secuéscă nu s'a însinuat niciun concurent, prin această de nou se publică concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare a acestuia în fôia „Telegraful Român”.

Venitele anuale împreunate cu acest post sunt 364 fl. 6 cr. adaugându-se cuartirul nou corăspunzător, despre ce se pot lua informațiuni dela subscrisul oficiu ppresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne rugărilor lor instruite conform normelor în vigore la subsemnatul oficiu în termenul deschis.

Oficiul protopresbiteral român ortodox al tractului Turda, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Cojocna, 11 Octomvre 1899.

Teodor Ciortea
adm. ppresb.

Nr. 594—1899 [240] 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de paroch în comuna Bărești cu filia Săcel, prin această se escrie a treia oră concurs cu termen de 20 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit anual de 400 fl. v. a.

Concurenții se-și așternă subsemnatului oficiu până la termenul indicat suplicile concursuale instruite conform normelor în vigore, și se se presen-

teze în vr'o Duminecă în biserică, ca se-și cunoscă poporul credincios.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral al Hațegului.

Hațeg, în Decembre 1899.

Titu V. Gheaja
protopresbiter

287—1899 [241] 1—3

Concurs

Pe baza decisului comitetului parochial din comuna bisericăscă de clasa III. Lăpuș, în protopresbiteratul Cămpenilor se publică concurs, pentru întregirea postului ei de paroch, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Dotățiunea împreună cu acest post sunt venitele stolare în sumă de 426 fl. 50 cr.

Doritorii a ocupa acest post se trimită cererile lor concursuale cu documentele recerute, în termenul deschis, la subscrisul oficiu și se se prezenteze în parochie înainte de alegere, spre cunoștere și informare.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. din Cămpeni.

Cămpeni, 16 Novembre, 1899

Romul Furdul
protopop

În Tipografia și librăria arhidiecesană, Sibiu, a eșit de sub tipar:

Dogmatica ortodoxă

de

Greg. Pletosu,

protoiereu, profesor gimnasial

Carte aprobată de Preavenatul Sinod arhidiecesan gr.-or.

Prețul broș. fl. 1.20, pentru România 3 franci.

Calendarul

„LUMEA ILUSTRATĂ”

a apărut în 18 Decembre nou, în urma întârzierii clișeurilor femeilor frumoșe și al artistelor.

Se va căpeta prin toate librăriile, precum și la editor dl Ignatz Hertz, cu prețul de 60 cr., plus 5 cr. porto

[244] 1—3

NOU! Pro 1900 NOU!

a apărut:

Calendarul

archidiecesan,

neapărat de lipsă pentru fie-care preot și învățator.

Se poate procura dela

Librăria arhidiecesană, Sibiu,

Cu prețul de 30 cr. + porto postal 5 cr.